

Het Nieuwe Normaal (HNN)

Een nieuwe, gedragen standaard met haalbare én ambitieuze prestaties op circulair bouwen.

Nederland heeft een forse ambitie: een volledig klimaatneutrale en circulaire economie in 2050. Om deze ambitie binnen de bouwsector te bereiken, is versnelling nodig. Cirkelstad brengt die versnelling door een eenduidige taal te creëren op het gebied van circulair bouwen en aan te tonen wat er al mogelijk is met Het Nieuwe Normaal. Weten waar je nu staat, maakt inzichtelijk wat er nog nodig is in aanloop naar 2050.

Het raamwerk: Het Nieuwe Normaal

Eind 2023 presenteren we Het Nieuwe Normaal (HNN): een nieuwe, gedragen standaard met haalbare én ambitieuze circulaire prestaties in de gebouwde omgeving. Met deze standaard dragen we bij aan een wereld zonder afval en zonder uitval. We maken hierbij onderscheid tussen een raamwerk voor gebouw, infra en gebied. De standaard bepalen we op basis van praktijkprojecten, met projectevaluaties vanuit deelnemende partners en andere partijen. Zo laten we zien dat circulariteit haalbaar is.

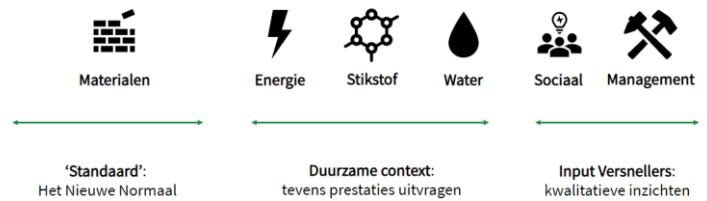
Het Nieuwe Normaal 0.5		
Subthema	Onderwerp	Indicator
Milieu-impact & materiaalgebruik	Milieu-impact (MPG)	€ / m ² BVO / jaar (Bepalingsmethode Milieuprestatie)
	Embodied Carbon (MPG-2)	kg CO ₂ -eq m ² (Paris Proof Protocol)
	Construction Stored Carbon	kg CO ₂ -eq (Construction Stored Carbon-methode)
	Materiaalgebruik	% _{massa} Hernieuwbaar / hergebruikt / gerecycled
	Hergebruikpotentie	% _{massa} (totaal)
Gebouw-flexibiliteit	Adaptief vermogen	% (Methode Adaptief Vermogen Gebouw)
	Losmaakbaarheid	% (Meetmethodiek Losmaakbaarheid 2.0)
Omgang restmateriaal	Omgang restmateriaal (sloop)	% _{massa} (totaal)
	Omgang restmateriaal (bouw)	% _{massa} (totaal)
Gezonde materialen	Toxiciteit	# certificaten (C2C, REACH, Living Building)

Het raamwerk voor HNN Gebouw 0.5 - materialen

Totstandkoming

Het Nieuwe Normaal wordt bepaald door projectevaluaties. Zowel partners als niet-partners kunnen hiervoor projecten aanleveren – als losse evaluatie of als onderdeel van een leertraject. De focus van HNN ligt op materialen, maar er

worden ook vragen gesteld rondom energie, stikstof, water, sociale aspecten en management.

De 6 thema's voor HNN Gebouw

De standaard: Materialen

In de standaard voor HNN wordt de nadruk gelegd op Materialen: daar is nog veel ontwikkeling nodig en grote winst te behalen. Er zijn 10 indicatoren uitgewerkt, van de MPG en toxiciteit tot indelingsflexibiliteit en losmaakbaarheid. De uitkomsten worden vertaald naar de prestatieniveaus: een niveau op ieder aspect dat goed haalbaar moet zijn voor de gehele markt. De meest recente prestatieniveaus zijn in te zien op www.hetnieuwenormaal.nl.

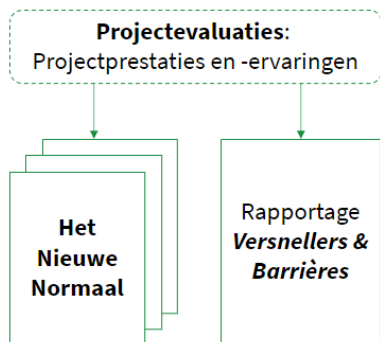
Duurzame context: Energie, Stikstof en Water

De thema's Energie, Stikstof en Water worden wel uitgevraagd, maar hier wordt geen gewenst normniveau op geformuleerd. Voor energie zijn immers landelijke normen en sturingsmechanismen uitgewerkt via de BENG-methodiek. Voor water is het lastig om tot een eenduidige standaard te komen waarop kan worden gestuurd. Voor Stikstof is de rekenwijze nog aan veel aanpassingen onderhevig waardoor uitkomsten per project en over tijd kunnen veranderen. Door de prestaties op deze thema's echter wel uit te vragen, krijgen we meer inzicht welke stappen al mogelijk zijn en in hoeverre prestaties op het ene thema mogelijk conflicteren met de prestaties op een ander. In het raamwerk Gebied is ook het Stedenbouwkundig plan opgenomen onder *Ruimtelijke context*. Het programma en stedenbouwkundig plan van een gebied bepalen voor een groot deel de circulariteit van het gebied in de gebruiksfase en de aanpasbaarheid aan veranderende behoeftes.

Versnellers: focus op Sociaal en Management

Het versnellen van circulair bouwen gaat niet alleen om het sturen op technische prestaties. Het vraagt ook aandacht voor een andere procesaanpak. De meer kwalitatieve thema's Sociaal en Management geven hier inzicht in.

Met deze inzichten wordt jaarlijks een rapportage opgesteld met *Versnellers*, succesfactoren die de versnelling van circulair bouwen mogelijk maken. Een voorbeeld: de constatering dat circulariteit niet duurder hoeft te zijn bij een gezonde begroting als de ambities vroeg in het proces zijn meegenomen.

Het Nieuwe Normaal als tienkamp

Het Nieuwe Normaal bestaat uit tien aspecten (aan de materialenkant). Om circulair te bouwen, is het belangrijk om op al deze aspecten een bepaalde minimumprestatie te halen. Dit is waar we met Het Nieuwe Normaal naar toe willen werken. Daarbij kan je per project keuzes maken om op bepaalde thema's in te zetten en hoger te willen scoren.

Omdat circulair bouwen uit verschillende aspecten bestaat, is het niet mogelijk die op te tellen tot één getal. Ieder van deze aspecten vraagt individueel om aandacht. Om daadwerkelijk circulair te bouwen, maken we daarom de vergelijking met een tienkamp: wil je meedoen, dan heb je je op elke discipline te kwalificeren. Met daarbij de mogelijkheid om uit te blinken op specifieke aspecten.

Een integraal perspectief

Circulair bouwen vraagt om een integrale manier van kijken naar duurzaamheid bij het ontwerpen en realiseren van onze gebouwde omgeving. Dat gaat verder dan de 6 thema's Materialen, Energie, Stikstof Water, Sociaal en Management. Denk bijvoorbeeld aan klimaatadaptatie, het bouwen van woningen op de juiste plekken en de voorbereiding op extreem weer. Of thema's als het stimuleren van biodiversiteit en het bieden van ruimtelijke kwaliteit om de levensduur van gebouwen te maximaliseren. Omdat HNN is gericht op een nieuwe

standaard en de genoemde thema's zich daar minder voor lenen, zijn deze hierin niet meegenomen; wel zijn ze essentieel om mee te nemen bij het realiseren van nieuwe gebouwen en gebieden.

Huidige status: HNN 0.5 en 0.6

Op dit moment is de 0.5-versie van Het Nieuwe Normaal beschikbaar in leidraden voor Infra en Gebied, en de 0.6-versie voor Gebouw. Deze zijn opgesteld op basis van ruim 60 projectevaluaties. De aangescherpte set prestatie-indicatoren en aanvullende databronnen zijn omgezet in prestatieniveaus per indicator. Deze bevatten de waarden die op dit moment mogelijk lijken op basis van de projecten waarop een evaluatie is uitgevoerd. De eerste definitieve 1.0 versie lanceren we eind 2023. Ook daarna ontwikkelen we de systematiek inhoudelijk door op basis van voortschrijdend inzicht en creëren we inzicht in haalbare prestaties door projectevaluaties uit te voeren.

Doe mee!

Ook met HNN aan de slag? Meerdere partijen en regio's gingen je voor. Meedoen kan op 3 manieren:

1. **Gebruik HNN-thema's om ambities te bepalen.** Ben je nog in de beginfase van je project en wil je met circulariteit aan de slag? Gebruik dan de thema's van HNN om je ambities te bepalen. Bijvoorbeeld in je ontwerpteam of bij de voorbereiding van een aanbesteding. Op die manier creëren we een eenduidige taal rondom circulair bouwen.
2. **Vraag prestaties uit in projecten** op basis van de HNN-indicatoren zodat meer partijen ermee gaan werken. Maak gebruik van de indicatoren en bijbehorende meetmethodieken: kies één of twee focusindicatoren en vertaal deze naar jouw project. HNN 0.5 leent zich niet om 1-op-1 te gebruiken in een uitvraag.
3. **Lever projecten aan voor projectevaluaties.** Door je projecten te evalueren draag je bij aan het bepalen van HNN. Daarmee creëren we meer bewijslast voor de nieuwe standaard en halen we waardevolle inzichten op over de versnellers van circulair bouwen. Je checkt hier of jouw project klaar is voor evaluatie voor [Gebouw](#), [Infra](#) en [Gebied](#).

Meer weten? Zie www.hetnieuwenormaal.nl. Of neem contact op met Cirkelstad via hnn-evaluatie@cirkelstad.nl.

Over Samen Versnellen

Om Het Nieuwe Normaal in de praktijk te brengen, hebben het Ministerie van BZK en Cirkelstad het initiatief genomen voor het programma 'Samen Versnellen'. Hierin werken Rijksvastgoedbedrijf, Rijkswaterstaat, de gemeenten Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht, en bouwbedrijven Dura Vermeer, Van Wijnen, VolkerWessels, BAM en Synchron toe naar een nieuw normaal op het gebied van circulair bouwen.